

Orvosi kísérletek

RÁDIÓTELEX

KEKKONEN FOGADTA KALLAI GYULÁT

Kallai Gyula és Urho Kekkonen meleg baráti légkörben eszmecsere-t folytatott a magyar—finn barátságai hét kialakult hagyományainak nagy jelentőségéről.

PI TING-CSUN HALÁLA

Mint az Új Kína hírgyőzelem jelentette, július 7-én, szolgálati kötelességének teljesítése közben hősi halált halt Pi Ting-csun, a KKP Központi Bizottságának tagja, Fucsou katonai egységével pártbizottságának első titkára, a fucsou katonai egységének parancsnoka. Emlékező kegyesen gyászünnepeket tartottak Fucsouban.

DIPLOMACIAI KAPCSOLAT

A Magyar Népköztársaság és a Liberiai Köztársaság közötti kapcsolatok szorosabbá fordulása céljából elhatározta, hogy nagykövetségi szinten diplomáciai kapcsolatot létesít egymással.

Moszkva (MTI) Az úrállomás fedélzetén egy autonóm mikroanalizáló-órát is elhelyeztek a vérösszetevőinek mérésére és tanulmányozására a repülés során. A parancsnok és a fedélzeti mérnök vérpróbát vett egymástól, és azt a Földre való visszatérés után fontos minőségi és mennyiségi ellenőrzésnek vetik majd alá. Az orvos ellenőrző központ adatai szerint az úrhajósok egészségi állapota jó.

Eanes beiktatták államfői tisztségébe

Lisszabon (AFP, MTI) Antonio Ramalho Eanes tábornok, a június 27-én megválasztott portugál elnök szerdán a 263 tagú nemzetgyűlés előtt tette a hivatali esküt. Igérteket tett a portugál alkotmány megvédésére és megerősítésére.

Andreotti megkezdte kormányalakítási tárgyalásait

Ülést tartott az Olasz Kommunista Párt vezetősége

Róma (MTI) Giulio Andreotti kijelölt olasz miniszterelnök szerdán megkezdte kormányalakítási tárgyalásait.

Megbeszélést folytatott a parlament két házának vezetőivel, Pietro Ingraoval, a képviselőház elnökével és Fanfanival, a szenátus elnökével, valamint Aldo Moroval, az ügyvezető kormányminiszterelnökével és Giuseppe Saragattal, a szociáldemokraták vezetőjével. Andreotti nem közölt részleteket a találkozóról.

A szociáldemokrata párt központi bizottsága, mint azt a Reuter jelentette, szerdán egy római szállodában ült össze, hogy megválassza a párt főtájtárát. Megfigyelők rámutatnak, hogy Andreotti a szocialisták bizalmának megnyerésére

seben látja a kormányalakítás egyik legfőbb nehézségét. A pártban belüli problémák ugyanis csak súlyosbíthatják a helyzetet, miután a szocialista párt végrehajtó bizottsága kedden lemondott.

Szerdán ülést tartott az Olasz Kommunista Párt vezetősége, s megvitatta a kormányalakítással kapcsolatos politikai kérdéseket.

Az ülésen elfogadott határozatban az Olasz KP megerősítette korábbi álláspontját, amelyet a köztársasági elnökkel megtartott tárgyalásokon kifejtett. A határozat hangsúlyozza, hogy Olaszországban olyan kormány megalakítására van szükség, amely a széles néptömegek egyetértése és az összes demokratikus erők támogatása alapján tevékenykedik.

Az Olasz KP vezetősége kijelentette, hogy a néptömegek érdekeit szem előtt tartva fogja mérlegelni azokat a politikai és programjavaslatokat, amelyeket a Kereszténydemokrata Párt, valamint az új kormányba számításva vett személyiségek előterjesztenek.

BÁTYAI JENŐ:

Lapok a szegedi tudomány-és technikatörténetből

129.

ványtani tudományok tudósa Csabrendeken született, 1892-ben. Egyetemi tanulmányait a kolozsvári egyetemen végezte, és itt hatott tudományos érdeklődésére Gál professzor speciális kollégiuma. 1920-ban megszerezte a doktorátust, és még ugyanabban az évben a Szegedre települt egyetem ásvány- és földtani intézetébe neveztek ki tanársegédnek. Innen 1926-ban távozott, Budapesten, a Földtani Intézetben előbb osztálygeológusként dolgozott, majd főgeológussá nevezték ki. A negyvenes évek közepétől kezdett el foglalkozni hidrogeológiai és síkvidéki geológiai kérdésekkel. Gyakorlati mélyfúrásokra alapuló megfigyeléseinek keretében több új, tudományos megállapítást tett, és úttörő jelentőségű térképeket készített. A Nagy-Alföld geotermikus viszonyait elsőnek vizsgálta, és megállapításai alapján fogtak hozzá utódi e természetes energiaforrás hasznosításához. Az ország új, nagyerőmű tájterképét ő készítette el 1950-ben. Sok értékes munkát jelentetett meg Nyugat-Dunántúli geológiai értékeléséről is.

Budapesten, 1955-ben halt meg.

A 20. század kimagasló matematikusa, a világhírű matematikai iskola vezéregyénisége, dr. Riesz Frigyes Győzőt született, 1880. január 22-én. Tanulmányait Budapesten, Zürichben és Göttingenben végezte, és első munkáját már 1907-ben bemutatták a párizsi természettudományi akadémián. 1911-ben a kolozsvári egyetemre hívták, ahol 1914-ben egyetemi tanárrá nevezték ki. Az első világháborút követően az egyetemmel együtt Szegedre került, és munkássága révén Szeged világvizonylatban is jelentős mate-

Összkínai laktanya (2.)

A tudat „maoizálása”

Az az elgondolás, hogy létrehozzák az általános szegénység társadalmát, amelyben az anyagi jólétnek már a pusztán gondolatát is mint „revizionizmust” vagy „burzsoá elfajulást” üldözik, számos oknál fogva megvalósíthatatlan. Az egyik ok abban rejlik, hogy az ilyen társadalom ellentmond a szocializmus tudományos elméletének, a kínai nép érdekeinek. Igaz, Kína még mindig paraszti ország, s élők az 1851-ben fellázadt parasztként állt létrehozott tajping-állam egyenlősítő eszméi. Igaz az is, hogy a kínai nép meggyőződött arról, milyen szomorú következményekre vezethet az egyenlődség. Az 1958. és 1959. években a paraszti hónapokig a népi kommunák „ingyenes” étkezései nyomorúságos élelmiszer-fejadagot kaptak az azonos természetbeni ellátás alapján. Kína mind ezidig nem felejtette el ennek „a kommunizmusba való idő előtti belépésnek” súlyos következményeit.

Következésképpen az eszmények logikája folytán Mao Ce-tungnak és csoportjának multhatatlanul el kellett jutniuk ahhoz a megállapításhoz, az abszolút hatalom rendszerének megszüldésére céljából szükség van az egész kínai nép „világéretének átalakítására”. Így látott napvilágot az az újabb utópia, hogy Mao Ce-tung eszméi alapján ösztársadalmi méretekben végre kell hajítani „a személyiség reformját”. S itt újból meggyőződünk róla, hogy ennek az eszmének a gyökerei „a saját képességek tökéletesítéséről” szóló konfucianus tanításig nyúlnak vissza. A hajdani filozófus ebben látta minden politikai, szociális, etikai elv alapját, Konfucius a következőt mondta: „Mindenkinek — a mennyek fiától (vagyis a császártól) kezdve, egészen az egyszerű népből származó emberig — saját képességeinek tökéletesítésében lássa mindennek változatlan alapját.”

Nos, most, Mao Ce-tung megkísérli gyakorlatilag realizálni azt a konfucianus tételt, hogy mivel a társadalom tökéletessége a személyiség tökéletességétől függ, azért szükség van az egész társadalom „megjavítására”.

Mao Ce-tung azonban nemcsak ezt a tételt kölcsönözte Konfuciustól, és más régi kínai gondolkodótól. Mao Ce-tung voltaképpen saját

eszméi poggyászába belevetelte a régi kínai idealista filozófiai iskolának az erkölcsi tényezőket mindenható erejéről szóló alapvető tételét. Azt hirdeti, hogy az ember tudata, függetlenül létének objektív feltételeitől, önkényesen alakítható. Elég felidézni szavait, hogy „a kínai tudata — tiszta papírlap, amelyre a leggyönyörűbb hieroglifikák rajzolhatók”. Ezekben az eszmékben sok minden megtalálható Konfuciusz Mo-ce kínai idealista filozófus tanaiból, de semmi sincs bennük a marxizmus—leninizmusból.

Marx—Lenin tanítása az emberi lét konkrét feltételeivel bizonyítja az emberi névzet, eszmék, az egész világnézet feltételezettségét. Manapság Kínában a maoisták óráról órára ismétlik, hogy el kell sajátítani „Mao Ce-tung eszméit”, s akkor majd az emberi tudat átalakul, az ember eljut a legnagyobb bölcsességig.

Kínában hajdanában ez tanították: ne tégy semmit, ne vitakozz, ne töprengj, mielőtt nem tanulmányozod, hogy mit mondtak „az egészen bölcs kormányzók”.

Kínában ma ezt állítják: ne fogj bele semmibe, amíg

James Carter egyébként, a hagyományokhoz híven, távol maradt a konvenciótól, s egy közeli szállodában rendezte be „hadiszállását”. Politikai megfigyelők szerint az alelnökjelölti tisztség eddigi hat várományosa most már csak két főre — Muskie és Mondale szenátorokra — csökkent. Carter szövegét ugyanakkor hangzottatta, hogy meg nem született döntés az alelnökjelölt személyéről.

A konvenció csütörtökön közép-európai idő szerint hajnali 4.30 órakor kezdődő ülésén dönt a párt alelnökjelöltjéről.

Carter a legesélyesebb

New York (MTI)

James Carter egyébként, a hagyományokhoz híven, távol maradt a konvenciótól, s egy közeli szállodában rendezte be „hadiszállását”. Politikai megfigyelők szerint az alelnökjelölti tisztség eddigi hat várományosa most már csak két főre — Muskie és Mondale szenátorokra — csökkent. Carter szövegét ugyanakkor hangzottatta, hogy meg nem született döntés az alelnökjelölt személyéről.

A konvenció csütörtökön közép-európai idő szerint hajnali 4.30 órakor kezdődő ülésén dönt a párt alelnökjelöltjéről.

A konvenció záróülésén Carter — ha megválasztották — elmondja a párt kormányprogramját, s bejelenti, kit vesz maga mellé alelnökjelöltnek.

mann János és Székelyfalvi-Nagy Béla. E területről már korán, 1913-ban összefoglaló monográfiát jelentetett meg Párizsban.

Ezek mellett olyan új tételeket fedezett fel, amelyekkel aztán a függvények elmélete tovább gazdagodott.

A modern matematikai fizika területén is jelentőset alkotott, és az ún. ergodhipotézisével tulajdonképpen a mai fizikai kutatások által igazolt elméletet állított fel. Logikailag igazolta, hogy a stacionárius állapotok határeloszlása a kezdeti állapottól független. A stacionárius állapot bemutatására a következők hozhatjuk: ilyen állapotban van egy edény, amelyből egy nyílásból át, ugyanazon idő alatt ugyanannyi víz folyik ki, mint amennyi egy másik nyíláson befolyik. Ezen hipotézisének különösen az atomfizikában és a magkémiaiban van nagy jelentősége. Ezt a felismerést a későbbiekben igazolták, és az irányított maghasadási reakciókban fel is használták.

Több nevezetes felfedezése között, a francia Fréchet-vel együtt őt tekintjük a topológiai terkek megalkotójának. A topológia tulajdonképpen helytalan, a matematikában a folytonosság általános törvényszerűségeivel foglalkozó tudományág.

Számos cikke, könyve és egyéb publikációi mind-mind világsikert jelentettek számára, és vele a magyar tudomány. Alkotótevékenységének legnagyobb és legtermékenyebb szakasza Szegeden volt. Itt alkotta meg még tudóstársai számára is szenzációs szenzációsabb tetteit, amelyeket a méltó tanítványok azóta továbbfejlesztettek, a műszaki és a természettudományok területén alkotó módon használták fel.

Riesz Frigyes, a valaha is Szegeden élt tudósok egyik legnagyobbja volt, és alkotásai elvülhetetlenek mind a város tudományos életében, mind a magyar tudománytörténetben. 76 éves korában halt meg Budapesten, 1956. február 28-án.

(Folytatjuk.)